

ПРЕЗИДЕНТСЬКА ВИБОРЧА КАМПАНІЯ 2019: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Постановка проблеми. 31 березня 2018 р. на Україну чекає черговий політичний струс у вигляді президентських виборів. Додатковою гостротою події додаватиме російський фактор – війна і цілком імовірне втручання Кремля в перебіг виборчої кампанії (принаймні у вигляді підтримки певного кандидата). І хоча, на перший погляд, часу до виборів ще багато, ключові політичні гравці вже розгортають підготовку до виборчої кампанії. Не залишає байдужими тема майбутніх виборів і експертне середовище, у якому продовжують обговорюватися імовірні кандидати, сценарії та результати виборів. Серед можливих претендентів на посаду Президента експерти називають діючого главу держави П. Порошенка; його вже традиційного суперника, лідера партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко; лідера партії «Громадянська позиція» А. Гриценка; Ю. Бойка (Опозиційний блок); В. Рабиновича (партія «За життя»); О. Ляпка (Радикальна партія О. Ляпка); А. Садового (політична партія «Об'єднання «Самопоміч»»); О. Тягнибока (ВО «Свобода»); В. Наливайченка (рух «Справедливість»); Р. Безсмертного (екс-віце-прем'єр-міністр України); С. Таруту (партія «Основа»); А. Яценюка (партія «Народний фронт»), а також відомого співака С. Вакарчука та шоу-мена В. Зеленського. При цьому повний перелік кандидатів на президентське крісло, за прогнозами оглядачів, становитиме не менше 20 позицій.

Мета. Проаналізувати президентську виборчу кампанію 2019 року.

Для досягнення мети ми ставимо наступні **завдання**:

1. Проаналізувати політичні програми найвпливовіших кандидатів

2. Визначити зміст і напрямки теперішньої президентської кампанії

Виклад матеріалу. Стапом на 27 листопада 2018 року, в певних регіонах України введений воєнний стан, що означає про неможливе просування виборчих процесів на території України. На думку деяких людей, події в південній частині країни були спеціально створені для конкретної цілі, яка згадана вище.

Т. Козуб у виданні «Вести» на початку липня представив доволі детальний аналіз основних програмних меседжів, з якими ключові політики готуються до виборів Президента.

Говорячи про П. Порошенка, оглядач звертає увагу на те, що його участь у майбутніх президентських перегонах не настільки очевидна, як здавалося б на перший погляд. Він не виключає того, що в «прагматичній» частині БПП і «Народному фронті» може обговорюватися варіант висунення альтернативного кандидата, який представлятиме владну команду (наприклад, діючого Прем'єра В. Гройсмана).

Але за президентський термін Петра Порошенка, його популярність, та рейтинг в цілому, сильно понизились, тому на думку експертів Петру Олексійовичу буде дуже важко очолювати список лідерів під час виборчої кампанії. За допомогою воєнного стану, цьогочасний президент подовжує свій термін правління на невизначений термін.

За правління Петра Порошенка, економіка держави не набула вагомих змін, так і залишившись не розвинутою. Це вагомий мінус для повторного кандидата в президенти тому, що обираючи, будуть орієнтуватись на минулі заслуги, і знаючи, що за свій термін правління він не приніс ніяких корисних змін, просто проігнорують його як кандидата.

Акцентами виборчої кампанії стануть конституційне закріплення курсу держави на ЄС і НАТО (про таку ініціативу Президент П. Порошенко вже заявив під час параду на майдані Незалежності з нагоди Дня Незалежності України), скасування депутатської недоторканності, право самовизначення для кримських татар, а також створення на базі УПЦ КП і УАПЦ помісної православної церкви. Крім того, на порядку денному залишиться реформа децентралізації та лібералізація зовнішньоекономічної діяльності для бізнесу.

Ю. Тимошенко, яка стапом на кінець липня 2018 р. очолювала рейтинг претендентів на посаду Президента, пропонує українцям розглянути можливість зміни політичної системи в державі з парламентсько-президентської на парламентсько-канцлерську з ліквідацією посади Президента як такої. Прем'єром має стати лідер партії, яка переможе в парламентських виборах. Частково президентські функції з контролю й адміністрування мають бути передані новому органу – Національній асамблеї самоврядування (далі – НАС), третина якої формуватиметься главами професійних асоціацій (медицина, бізнес, військові), а дві третини – авторитетними публічними особами, які обиратимуться шляхом рейтингового голосування.

Серед пропонованих повноважень НАС – право розпуску Верховної Ради, призначення глав НАБУ, ГБР, НАПК та інших органів, вето на закони, що їх ухвалюватиме парламент, право законодавчої ініціативи.

Цікавими пропонованими новаціями, які з високою долею імовірності сподобаються пересічним виборцям, є впровадження у Верховній Раді біометричного голосування, а також наділення законодавчою ініціативою громадян.

Болочче для українського суспільства питання підвищення ефективності боротьби з корупцією передбачається вирішити шляхом забезпечення додаткової прозорості за рахунок блокчейну.

Щодо проблеми Донбасу, то поряд з мінським форматом пропонується повернення до Будапештського меморандуму. Паралельно передбачається проведення «гуманітарної деокупації», під якою розуміється проведення роз'яснювальної політики, спрямованої на зміну в позитивний бік (як до громадян України) ставлення до мешканців тимчасово неконтрольованих Україною територій, а також акумуляція з міжнародних фондів коштів на відновлення регіону.

Крім того, з метою зміцнення передвиборних позицій Ю. Тимошенко, за інформацією ЗМІ, проводить переговори щодо підтримки з боку «Народного фронту» (далі – НФ) А. Яценюка. Такий союз одного разу вже виявився ефективним для лідера «Батьківщини», коли, по суті, саме А. Яценюк представляв партію під час ув'язнення Ю. Тимошенко.

З Ю. Тимошенко також траплялись ситуації, які зараз погапо впливають на її рейтинг, та думку виборців у цілому. Дуже багато незадоволених скажуть, що обіцянок буде недостатньо, і також проігнорують «Новий курс України».

Інший представник «національного вектора», О. Ляпка, бачить Україну виключно президентською республікою й пропонує прибрати посаду Прем'єра, скоротити кількість міністерств до 10 і підпорядкувати їх безпосередньо Президенту.

Так само скоротити політик пропонує й кількість депутатів – до 250 з нинішніх 450, проте наділити їх посиленними контрольними повноваженнями, зокрема ухвалити закон про імпичмент і тимчасові слідчі комісії. Крім того, ввести заборону на входження до парламенту більше двох разів.

У сфері економіки передбачається досягти розвитку за рахунок сприяння високотехнологічним галузям, що в підсумку дасть змогу проводити більш виважену соціальну політику і розв'язувати гострі соціальні проблеми.

У вирішенні конфлікту на Донбасі політик робить ставку на миротворчий контингент.

Найближчий опонент Ю. Тимошенко, який, за прогнозами експертів, має доволі високі шанси проходження в другий тур виборів, А. Гриценко, не вважає за необхідне усунення з політичної системи України посади Президента. «Можна на основі парламенту керувати країною? Я категорично проти. Це має бути вертикаль, яка 24 год на добу приймає рішення, несе за них відповідальність, яка має прізвище, прізвище Президента. У парламента прізвища немає. Там більше 400 депутатів, якщо закон не прийняли, вони всі розводять руками, немає з кого спитати. А ще вони не ходять на роботу, тиснуть по 15 кнопок. Ось чому не можна обмежувати повноваження Президента. І не можна обирати голову держави в парламенті», – вважає А. Гриценко.

Свою передвиборну кампанію політик буде на завданнях припинення війни на Донбасі, зростання економіки й покращення екології.

Інший представник «модерних» політиків С. Вакарчук асоціюється з тим повим обличчям на українському політичному небосхилі, на якого громадськість очікує вже не менше десятка років. У ряді матеріалів ЗМІ його пов'язують з американським фінансистом Д. Соросом і українським олігархом В. Пінчуком. І хоча сам співак намірів брати участь у президентських виборах наступного року не підтверджує, його прізвище наполегливо продовжують включати в соціологічні опитування.

Як можна зробити висновок з виступів С. Вакарчука, основними завданнями для українців сьогодні він бачить боротьбу з корупцією, зміни виборчого законодавства (відкриті списки й незалежність ЦВК від партій), реформу держслужби, припинення практики політичного лобізму тощо.

Головною умовою повернення тимчасово окупованих територій вважає розвиток економіки України й підвищення рівня життя її громадян, а також розроблення успішного сценарію для регіону.

Подібною до С. Вакарчука є кандидатура В. Зеленського, який також на разі ухиляється від чітких відповідей щодо своєї потенційної участі у виборах Президента. Появу його прізвища в президентських рейтингах ряд оглядачів схильні розглядати як технологію, спрямовану проти С. Вакарчука, адже наявність двох «пових облич» розсіює увагу виборця та зменшує значення події. Про технічний характер «проєкту «Зеленський»» може свідчити й зосередженість шоу-мена на своєму прямому «конкуренті» С. Вакарчукові – натяки на західні освітні програми.

Разом з тим оглядачі висловлюють припущення, що як політики і С. Вакарчук, і В. Зеленський можуть бути орієнтовані на різні електоральні групи. С. Вакарчук – на серйозних представників молоді та людей середнього віку, а В. Зеленський – на протестний електорат, налаштований на разі голосувати «проти всіх».

«Станом на сьогодні вже 28 політиків заявили про своє бажання брати участь у президентській виборчій кампанії».

На мою думку, однією з найбільш важливих та болючих проблем є відсутність гідних кандидатів. Україні потрібна чесна, адекватна персона котра з чистим серцем зможе вводити в цій державі зміни. Нажаль, серед цих кандидатів можна виділити лише С. Вакарчука, але він сам не підтверджує своєї участі у виборах на посаду президента. Державі потрібна людина з сучасним мисленням, котра не спокуситься пращувати собі в вигоду, а доведе цю країну до економічного, та загального процвітання.

«Втручання сусідів». Безвідносно до випадку із заявою Ю. Тимошенко російське втручання в президентські вибори в Україні не викликає сумнівів ані в політиків, ані в експертів. Зокрема, міністр закордонних справ України П. Клімкін вважає, що таке втручання буде тотальним. Про намагання Росії втрутитися в перебіг виборчої кампанії попереджає Ю. Шулипа, директор Інституту досліджень російської агресії, у своєму блозі.

Літератури

1. Болкун.А Дещо про Кампанія з виборів Президента / Болкун. А [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://leopolis.news/kampaniya-iz-vyboriv-prezydenta-startuye-uzhe-v-tsomu-rotsi/>
2. Гончарук-Чолач Т.В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018. – 250 с.
3. Гурик М. І. Шумка М. Л. Трансформація специфічних ознак патерналізму в умовах децентралізації в Україні. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29229>
4. Гурик, М. І. Дискурс свободи в політичній та духовній спадщині Ярослава Стецька [Електронний ресурс] / М. І. Гурик, М. Л. Шумка // Грані : наук.-теорет. і громад.-політ. альманах. – Дніпропетровськ, 2013. – Вип. 9 (101). – С. 40-56.
5. Гранчак Т. Ю. Президентські вибори в Україні: кандидати, стратегії, технології [Електронний ресурс] / Т. Ю. Гранчак // Україна: події, факти, коментарі. – 2018. – № 16. – С. 4–18. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/images/ukraine/2018/ukr16.pdf>.
6. Требор І. Ажіотаж навколо президентського крісла: привілеї кандидатів і спойлери від експертів / Требор І. / [Електронний ресурс] Режим доступу:
7. <https://ukr.segodnya.ua/politics/azhiotazh-vokrug-prezidentskogo-kresla-privilegii-kandidatov-i-spovlery-ot-ekspertov-1180462.html>
8. Політологія [Текст]: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, М. Гурик [та ін.]; за ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. – с. 320.